

1. júna sme si pripomenuli 70. výročie zariadenia SUBSIDIUM v Rožňave.

Dňa 14.6.2021 sa konala v zariadení záhradná slávnosť. Slávnosť bola pre nás výnimočná. Pripomenuli sme si 70. výročie vzniku nášho zariadenia. Zároveň sme sa v dôsledku pandemickej situácie zišli po veľmi dlhom čase slávnostne naladení. Pozvanie na oslavu prijal predseda Košického samosprávneho kraja Ing. Rastislav Trnka, Ing. Vladimír Pauco – poverený vedením Odboru sociálnych vecí KSK, primátor Mesta Rožňava pán Michal Domík, prednosta Okresného úradu v Rožňave Mgr. Jaroslav Šíp. V nasledujúcich riadkoch stručne prezentujeme dejiny nášho zariadenia.

Najstaršie stopy starostlivosti o chudobných, opustených, seniorov a detí odkázaných na milosť siahajú až do 16. storočia, keď mesto Rožňava venuje pozornosť opusteným ľuďom. Z roku 1569 existujú záznamy o fungovaní mestského špitála na Betliarskej ceste, slúžiaceho zároveň ako sirotinec a dočasný domov chudobných. Potvrdzuje to aj zachovaná listina v Štátnom okresnom archíve v Rožňave z roku 1611, v ktorej kráľ Matej II. potvrdzuje listinu Rudolfa II. z roku 1578, že v oblasti Turnianskej župy ležiace vinice mesta Rožňavy sú oslobodené od odvádzania desiatok, pokiaľ ich výnos bude venovaný rožňavskému chudobincovi. Aj správa mesta podľa dobových možností prispievala na fond chudobných alebo sa starala o jeho získanie z milodarov, poplatkov, pokút a rôznych nepravidelných príspevkov.

Rožňava mala v blízkosti farského kostola už od stredoveku mestský špitál, ktorý roku 1710 vyhorel. V rokoch 1712-1719 dal Juraj Andrassy vystavať na tomto mieste novú budovu pre špitál (známu aj pod názvom chudobinec).

Fungoval do roku 1919, potom slúžil na vojenské účely. Od roku 1939 do roku 1948 bol v ňom opäť zriadený chudobinec pre opustených, chudobných, bez rozdielu náboženstva a národnosti, poskytoval prístrešie ľuďom, ktorí si sami neboli schopní zabezpečiť prostriedky na živobytie a nemali možnosť opatery.

Chudobinec sa zachoval až do roku 1951, keď v júni Okresný národný výbor založil prvý domov dôchodcov, ako štátne účelové zariadenie sociálnej starostlivosti. V roku 1992 sa domov dôchodcov presťahoval do týchto, na vtedajšiu dobu moderných priestorov.

Zariadenie SUBSIDIUM je pokračovateľom zdravotno-sociálnych zariadení, ktoré vznikali na území Rožňavy. V roku 2002 sa vznikom Vyššieho územného celku zriadil ako Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb, ktorého organizačnou súčasťou sa stal Útulok v Dobšinej.

Postupne sa menila skladba klientov zariadenia. Obyvatelia starli, pribúdali u nich špeciálne diagnózy, Alzheimerova choroba, demencie rôzneho druhu, Parkinsonova choroba.

Sociálne služby sa rozšírili nielen o poskytovanie ošetrovateľskej starostlivosti, ale aj o poskytovanie sociálnej práce. Do komplexnej ošetrovateľskej starostlivosti sa zaviedli nové prvky v starostlivosti o seniorov ako napríklad bazálna stimulácia. Sociálna práca sa zamerala nielen na

organizovanie kultúrnych podujatí, ale aj na zabezpečovanie terapií: arteterapia, ergoterapia, tréning pamäti, reminiscenčná terapia, snoezelen, muzikoterapia, rezonančná muzikoterapia. Do popredia sa dostávala kvalita poskytovaných služieb.

1.1.2009 nadobudol platnosť zákon NR SR č. 448/2008 Z. z., ktorý poskytol možnosť vzniku zariadení sociálnych služieb podľa stupňa odkázanosti na sociálnu službu, podporujúcu samoobslužnú činnosť prijímateľov, ich motiváciu k pracovnej činnosti, komunitnú starostlivosť, poskytovanie sociálnych služieb podľa individuálnych potrieb prijímateľov. Po analýze potrieb prijímateľov domova dôchodcov a domova sociálnych služieb a prijímateľov Útulku v Dobšinej vzniklo od 1.1.2010 zariadenie SUBSIDIUM – Špecializované zariadenie, zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb s organizačnou súčasťou Zariadenie podporovaného bývania v Dobšinej. Ďalšia zmena nastala od 1.1.2013, keď vznikla ambulatná forma špecializovaného zariadenia a Zariadenie podporovaného bývania sa definitívne presťahovalo do budovy zariadenia SUSIDIUM- Špecializované zariadenie, zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb so sídlom v Rožňave.

Od 31.12.2019 došlo k zrušeniu predmetu činnosti rozpočtovej organizácie SUBSIDIUM – Špecializované zariadenie, zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb a to domova sociálnych služieb. S účinnosťou od 1.1.2020 došlo k zmene názvu rozpočtovej organizácie na SUBSIDIUM – Špecializované zariadenie a zariadenie pre seniorov. Tento rok však nepriniesol len zmenu názvu zariadenia, ale stal sa rokom zákazov, príkazov a obmedzení aké dejiny nášho zariadenia doposiaľ nepoznali. Zatvorila sa brána zariadenia, obmedzili sme spoločné stretávania. Intenzita a rýchlosť šírenia pandémie nás nútila prijímať stále prísnejšie a prísnejšie opatrenia. Čelili sme novým výzvam a rizikám. Vraví sa, že nikdy nie je tak zle, aby nebolo ešte horšie. Modlili sme sa, aby sme seniorom pripravili aspoň pekné vianočné sviatky. Prežili sme ich v pokoji, ale hlavne v zdraví. Aj napriek rôznym preventívnym hygienicko epidemiologickým opatreniam sme sa nevyhli výskytu COVID 19 v našom zariadení. Obdobie od 17.1.2021 do 17.3.2021 sa zapíše ako najhoršie obdobie dejín nášho zariadenia. Bojovali sme voči neviditeľnému, ale zákernému nepriateľovi. Bojovali sme však statočne. Aj napriek tomu, že sme sa výskytu COVID 19 nevyhli, o našich seniorov sa naši zamestnanci postarali vysoko profesionálne. Som hrdá na zamestnancov nášho zariadenia. Na všetkých. Najmä na tých, ktorí pracovali vo veľmi náročných 24 hodinových zmenách a na tých, ktorí v zariadení zostávali 24 hodín, sedem dní v týždni. Aj keď s podlomeným zdravím sa snažili, vydržali a poskytli kvalitnú starostlivosť seniorom.

Naším cieľom je naďalej vytvárať podmienky a poskytovať služby, kde hlavnou prioritou je prijímateľ, ktorý má dostatočnú kontrolu nad svojim životom a zariadenie vníma ako svoj domov.

Snažíme sa o humanizáciu poskytovaných služieb vytvorením klímy pre prijímateľov zameranej na

ich úplné akceptovanie a holistický prístup.

Naše najvýznamnejšie úspechy:

1. Rok 2010 – zavedenie systému manažérstva kvality – ISO 9001:2010.
2. Rok 2014 – stali sme sa certifikovaným pracoviskom bazálnej stimulácie.
3. Rok 2015 – sme sa stali kontaktným bodom Slovenskej Alzheimerovej spoločnosti.
4. Rok 2017 – stali sme sa kontaktným miestom Slovenskej Alzheimerovej spoločnosti.
5. Rok 2019 – je zariadenie ocenené Asociáciou poskytovateľov sociálnych služieb Českej republiky 4 hviezdikami značky kvality.
6. Rok 2020 – získanie certifikátu Manažment dobrovoľníckej činnosti vyššieho štandardu kvality.

Čo v závere popriať nášmu oslávencovi?

Zariadenie je v seniorskom veku. Veľa ľudí sa bráni prijať starobu. Podstupuje rôzne plastické operácie, skrášľovacie zákroky. Naopak sú ľudia, ktorí starnú s krásou a noblesou. Naše zariadenie naštrbil zub času. Potrebuje plastické operácie v podobe rôznych rekonštrukcií a opráv. Naše zariadenie potrebuje zamestnancov, ktorí budú poskytovať kvalitné sociálne služby. Zariadenie už dnes takýchto zamestnancov má. Zariadeniu prajem aj naďalej pomoc zo strany zriaďovateľa, kvalitnú starostlivosť zo strany zamestnancov, podporu zo strany rodinných príslušníkov a spolupracujúcich organizácií. Pretože iba spoločnou prácou vybudujeme pre našich seniorov domov, kde budú cítiť tlkot svojho srdca, domov v ktorom pocítia lásku, domov, ktorý budú považovať za ruky na ktorých smú plakať.

V Rožňave: 15.6.2021

PhDr. Ingrid Ferencíková, PhD.

poverená riadením

